

Dimitrie Cuclin – Simfoniile mele

(Grigore Constantinescu – 29 mai 2015)

Cu decenii în urmă, într-unul din articolele publicate în revista Contemporanul, Geo Bogza vorbește despre Dimitrie Cuclin, personalitate enigmatică, solitară și elitară a muzicii românești, dedicându-i, cu zece ani înaintea morții artistului, gândurile sale: „Scriu numele acesta cu același sentiment al valorii, cu care aș scrie cele câteva nume mari din cultura noastră...”. Astfel se adresează compozitorilor români care: „...se vor întruni în adunarea lor generală și, cu acest prilej, îmi îngădui să le aduc aminte încă o dată de Cuclin și, încă o dată, să-i strig numele în auzul întregii cetăți.”

La această impresionantă evocare, acum, în vecinătatea celor 130 de ani de la naștere, muzicologul Despina Petecel Theodoru răspunde cu un proiect-eveniment: îngrijirea de ediție a traducerii din limba franceză a „versiunii definitive” privind manuscrisul – **inedit** – intitulat **Mes Symphonies (I-XV)**, Indicație generică: **Roman muzical în două părți: Cuvinte... și muzică**, de Dimitrie CUCLIN. Parcurșul acestei lucrări, urmărite cu acribie în realizarea formei editoriale necesare studiului și cunoașterii, dezvăluie un text de impresionant profesionalism, destinat îndepărtării liniștii ce umbrește opera simfonică cucliniană. Manuscrisul a fost încredințat Despinei Petecel Theodoru de către un discipol al lui Dimitrie Cuclin, compozitorul și teoreticianul Liviu Rusu, devenind în aceste condiții subiectul continuării unei complexe cercetări cu multiple îndatoriri.

Desigur, chiar numai parcursul orizontului artistic este neobisnuit, incitând spre revelația demnă de ceea ce spunea în textul citat anterior Geo Bogza. Spicuirea orientativă a principalelor referințe de conținut mi se pare suficientă, căci textul existent rezolvă doar în proporție de 80% întregul proiect-manuscris al autorului.

Prima parte a lucrării debutează cu o motivație: **En guise de préface, Paroles... Prélude!... Ouverture?** ...avertizări oarecum ironice, mai sigur spirituale. Discursul demarează acordând întâietate primei Simfonii care, din punct de vedere cronologic, a fost „cea mai fericită”, în dialogul real cu ascultătorii. Cuclin o definește: **Première Symphonie en mi mineur... Mais en quelque sorte... Sur le chemin... de Damas... Ou du calvaire... Et c'est aussi comme cela qu'on peut donner forme à une première symphonie...** Ce urmează de-a lungul paginilor scrise? **Les autres symphonies... Introduction.... Deuxième Symphonie en ré mineur... Le lieu ne fait pas l'homme... adaugă Filosoful Cuclin... Sur le véritable sens et la vraie compréhension de la Sixte de Rameau – 57h...**

Cu ceea ce va să vină, compozitorul explică : **Troisième Symphonie en ut mineur... Voyage dans le Cosmos...** Indications de forme... Altfel spus cheile care deschid acesul la muzica imaginată. Observăm în continuare, lecturând spusele ghidului, savantul înțelept, care sunt drumurile de parcurs:

Quatrième Symphonie en Si majeur... Évasion dans le monde... Cinquième Symphonie en la mineur avec soli et chœurs... Sommet... Sixième Symphonies en Sol bémol majeur... Septième Symphonie en Fa dièze majeur... Huitième Symphonie en mi bémol mineur... altfel spus Deuxième évasion à la campagne... cu explicațiile necesare... Indications de forme... Apoi...

Neuvième Symphonie en ut dièze mineur – Ré bémol majeur... **L'âme du peuple...** Indication de forme...(secvență repetabilă și pe mai departe).

Deuxième Symphonie en Si bémol majeur, avec soli et chœurs... (Succesiune enigmatică, a doua simfonie care revine din nou, după numărul 9), Dixième Symphonie en Si bémol majeur, avec soli et chœurs... **Vies parallèles de l'artiste et de Jésus-Christ...Parabole ou les trois dimensions du Dieu...**

Onzième Symphonie en la bémol mineur... **Troisième évasion ou une visite chez Mozart... Diversion au bain... Douzième Symphonie en Sol majeur (Neterminată)... Descente dans l'Inconnu de chez nous ou L'histoire du génie...** Troisième Symphonie en Fa majeur...**Symphonia sacra... Quatrième évasion à l'église...** Quatorzième Symphonie en mi mineur... **Épilogue... Les cycles ou le roman qui c'est fait tout seul...** Concerto pour violon et orchestre en la mineur ou Quinzième Symphonie (en un seul mouvement) **...Moderato**

Ce înțelegem din traseul acesta. Neîndoios parcursul unei existențe în care căutarea, răspunsurile, trecutul și viitorul se contopesc în Lectura, în întregime, a aceste confesiuni componistice care reprezintă „Ideile” unei vieți.

În partea a doua, ne întâlnim **numai cu muzică, motive, teme secvențe, adevăruri care așteaptă să fie auzite.**

Câtă răbdare a avut Dimitrie Cuclin în confruntarea cu existența, aflăm în actul de îndreptare a celor scrise, celor spuse către urmași. Cine sunt aceștia? Muzicianul nu ne dă un răspuns, căci nu are semeția a de cunoaște viitorul. După mai bine de un secol și trei decenii, Despina Petecel Theodoru a acceptat provocarea de a continua. Până când?